

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2026

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. MAGHIARĂ MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. MAGHIARE MATERNE / COM. ÎN LB.
MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB.
ROMÂNĂ / MAT. / MAT. ȘI EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

Variantă 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maghiară maternă (20 de puncte)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

A nagy Hunyadi János idejében, amikor a törökök Erdélyt is ellepték, ostrom alá fogták Kőhalom várát. Azzal kezdődött a törökök ostroma, hogy a basa beüzent a királybírónak: ha nem fizetnek egy szekér aranyat, kő kövön nem marad, s nem irgalmaz még a csecsszopó gyermeknek sem. Hej, lett erre szörnyű ijedelem! De nem ijedt meg ám két ember: a királybíró volt az egyik, akit vörös hajáért vörös királybírónak hívtak, s egy Menenges nevű ember volt a másik, aki messze földön híres volt az ő ördögös tudományáról. Csudadolgokat művelt ez a Menenges. Ha nagy kedve kerekedett, kapta-fogta magát, s tüzet fújt a szájából. Vendégségben megcselekedte azt a tréfát, hogy a vizet borrá változtatta, s amikor látta, hogy a vendégeknek virágos kedve kerekedett, akkor meg a bort vízzé változtatta.

Hát, az aranyat elé kellett teremteni a föld fenekéből is. Össze is szedte kinek amennyije volt, beleöntötték a szekérbe, de bizony egy fél szekérnél több nem gyűlt össze. No, most mi lesz? Hát egyelőre nem lett más, csak annyi, hogy a királybíró meg Menenges elvitték a fél szekér aranyat a basához, s mondta a királybíró:

– Kegyelmes basa, ihol az arany, ennél több nem telt ki a néptől, de ha türelemmel vársz, három hónap múlva még hozunk egy fél szekér aranyat.

– Helyes, – mondta a basa, – én várok három hónapig, de erre az időre velem jössz Törökországba s csak akkor eresztlek haza, ha megkaptam a másik fél szekér aranyat is.

Mit tehetett szegény királybíró, elbúcsúzott feleségétől, gyermekeitől, el a néptől, indult Törökországba, szomorú fogságba. De, hogy szavamat össze ne keverjem, legutolsónak az ördögös Menegestől búcsúzott, ez azonban azt mondta neki:

– Sohse búcsúzzék tőlem, királybíró uram, kísérem én kegyelmedet a rabságba.

Hát bement a királybíró s vele Menenges Törökországba, császár városába, ott mindjárt be is zárták őket egy toronyba, de bizony, amikor letelt a három hónap, nem nyílt ki a torony ajtaja, mert nem érkezett meg a fél szekér arany. Eltelt a negyedik hónap, el az ötödik, el a hatodik s bizony nem jött az arany. Vagy megfélemedtek a királybíróról a kőhalmiak, vagy nem tudták előteremteni az aranyat.

– Hát itt kell elsenyvednem ebben a toronyban, – sóhajtott fel egyszer a királybíró. – Látod, látod, Menenges, mennyi csuda dolgot műveltél, amíg szabad voltál, most tégy csudát! Szabadíts ki innét, s vígy haza Kőhalomba.

– Hiszen, csak éppen erre vártam, hogy szóljon királybíró uram, – mondta Menenges. – Hát csak feküdjék le, királybíró uram, aludjék csendesen, holnap éjjel mind a ketten Kőhalomba alszunk.

– Menenges, Menenges, ne bolondozz, bizony, nincsen kedvem a tréfára.

Mondta Menenges:

– Kigyelmed csak feküdjék le, királybíró uram, egyéb gondja ne legyen.

No, lefeküdt a királybíró, hamarosan el is aludt, Menenges pedig kinyitotta a torony vasajtáját, köpenyegjét leterítette a földre, s amint a hajnal pirkadott, felébresztette a királybírót.

– Ébredjen, királybíró uram, megyünk haza Kőhalomba.

Felébredt a királybíró, dörzsölte a szemét s mondta:

– Ne bolondozz, Menenges. Bizony mondom, újra mondom, nincs kedvem bolondozásra.

– Van kedve, nincs kedve, üljön rá erre a köpenyegre, fogózzék jól belém.

Ráült a királybíró a köpenyegre, Menenges pedig valamit hókusz-pókuszolt s ím, halljatok csudát, felemelkedett a köpenyeg, nagy surranással kiröppent az ablakon, aztán felszállt a magas levegőégbe, s repült szélnél sebesebben, még a gondolatnál is sebesebben, s mire felragyogott a vacsora-csillag, a kőhalmi vár udvarán szállott le a köpenyeg. Hej, volt nagy csudálkozás otthon! Összecsődültek a népek, nem akartak hinni a szemüknek, hogyan is hittek volna, amikor a királybírónak is, Menengesnek is ott volt a lábán a rab-bilincs. Hiába faggatták, nem mondták meg, hogy milyen csudálatos módon kerültek haza, csak akkor árulta el a titkot a királybíró, amikor meghalt Menenges. (Benedek Elek: Erdélyi népmondák – A kőhalmi királybíró)

1. Írja le a következő szavak elletetés értelmű párját!
<i>kezdődött; aludjék</i>	2 pont
2. Szótagolja a következő szavakat!
<i>csecsszopó; előteremteni</i>	2 pont
3. Értelmezze a következő kifejezéseket!
<i>kő kövön nem marad; nem irgalmaz még a csecsszopó gyermeknek sem</i>	2 pont
4. Írjon ki a szövegből egy felkiáltó és egy kérdő mondatot!	2 pont
5. Bővítsé a következő mondatot: <i>Szabadíts ki innét!</i>
a. alannyal b. időhatározóval!	2 pont
6. Illessze a - <i>val/-vel</i> toldalék megfelelő formáját a következő szavakhoz!
<i>szekér; köpenyeg</i>	2 pont
7. Mutassa be a főszereplők viszonyát!	2 pont
8. Mutassa be 10–15 mondatban a népmonda legalább 4 műfaji jellemzőjét!	
Megjegyzés: Pontot ér a helyesírás és nyelvhelyesség (<i>1 pont</i>) valamint a szövegterjedelem betartása (<i>1 pont</i>)	6 pont

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Cititi cu atentie textul de mai jos:

Astăzi, luni, Wanda Petronski nu era la locul ei. Dar nimeni, nici măcar Peggy și Madeline, fetele care porniseră toată distracția, nu observaseră că Wanda nu venise.

De obicei Wanda stătea în penultima bancă de pe ultimul rând din sala 13. [...]

Wanda n-a apărut la școală nici a doua zi, marți. Și, din nou, nimeni nu i-a remarcat absența, în afară de învățătoare și poate de Bill Byron, băiatul înalt care stătea pe scaunul din spatele Wandeii [...].

Dar miercuri, Peggy și Maddie, care stăteau în primele bănci, împreună cu alți copii care aveau note bune și nu aduceau o mulțime de noroi pe încălțări, au observat că Wanda nu era acolo. Peggy era cea mai populară fată din școală. Era drăguță, avea multe haine frumoase și părul castaniu-roșcat [...]. Maddie era cea mai bună prietenă a ei. (Eleanor Estes. *O sută de rochii*)

Scrieti, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerinte, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din enunțul următor, două cuvinte care conțin diftongi diferiți: *Și, din nou, nimeni nu i-a remarcat absența, în afară de învățătoare și poate de Bill Byron, băiatul înalt care stătea pe scaunul din spatele Wandeï [...]*. **2 puncte**
2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: *Dar nimeni, nici măcar Peggy și Madeline, fetele care porniseră toată distracția, nu observaseră că Wanda nu venise.* **4 puncte**
3. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în propoziția *De obicei Wanda stătea în penultima bancă de pe ultimul rând din sala 13.* **4 puncte**
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența la specia literară *fabulă* a unei creații culte, incluse în programa de examen. **10 puncte**

În realizarea eseului, veti avea în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *fabulă*;
- precizarea a două trăsături specifice *fabulei*, care se regăsesc în creația cultă inclusă în programa de examen;
- prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
- exprimarea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales, cu exemplificare corespunzătoare.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare – 1 punct; corectitudinea ortografiei și a punctuației – 1 punct*).

C. Matematică (20 de puncte)

1. Ilona megtakarított egy bizonyos pénzösszeget. Ha háromszor akkora pénzösszeget takarítana meg, akkor ez az összeg 270 lejjel több lenne, mint az eredeti megtakarított összeg háromnegyede. A grafikus/ábrázolás módszerét alkalmazva határozza meg, hány lejt takarított meg Ilona!

6 pont

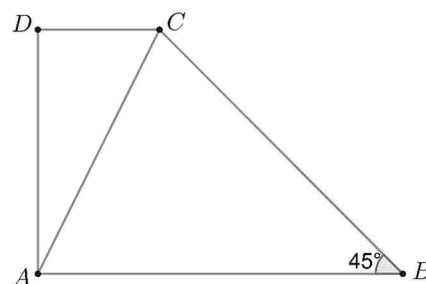
2. Egy háromjegyű természetes számot *elegánsnak* nevezünk, ha a nemnulla számjegyeinek szorzata 12 (példa: 341, 260 *elegánsak*).

- a) Számítsa ki a legnagyobb *elegáns* szám és a legkisebb *elegáns* szám különbségét!
b) Határozza meg hány *elegáns* szám létezik!

7 pont

3. A melékelt ábrán az A, B, C, D pontokkal jelölt 4 város látható, amelyeket az AB, BC, CD, DA egyenes országutak kötnek össze úgy, hogy $ABCD$ egy derékszögű trapéz, amelyben $A = 90^\circ, D = 90^\circ, AB = 30\text{ km}, CD = 10\text{ km}$, illetve az ABC szög mértéke 45° .

- a) Igazolja, hogy az A és D városok közötti távolság 20 km !
b) Igazolja, hogy az ACD háromszög területe az $ABCD$ trapéz területének 25%-ával egyenlő!

7 pont

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne/comunicării în limba maghiară maternă în învățământul primar (10 puncte)

A következő részlet a III. osztályos *Magyar nyelv és irodalom* tantervből származik:

3.1. Az olvasott szövegek globális és részinformációinak megértése

- szövegértési, szövegfeldolgozási technikák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegek olvasásakor;
 - az olvasott szöveg megértésének bizonyítása játékos feladatokkal;
- (Részlet a 5003 / 02.12.2014 számú miniszteri rendelettel jóváhagyott Magyar nyelv és irodalom tantervből)

1. a. Tervezzen három különböző típusú játékos feladatot az alábbi szempontok szerint:
- a feladatok legyenek alkalmasak a fenti tantervrészletben szereplő kompetencia fejlesztésére;
 - minden egyes feladat esetében használja fel *A kőhalmi királybíró* című mondát!
- b. Tervezzen egy objektív itemet, amely a tantervrészletben szereplő specifikus kompetencia mérésére alkalmas, felhasználva *A kőhalmi királybíró* című mondát!
2. Mutassa be a diagnosztikus és a szummatív értékelés közötti különbséget a két értékeléstípus rövid meghatározása által!

6 pont

4 pont

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (10 puncte)

Competența specifică *Prezentarea [orală a] unei activități realizate individual sau în grup* face parte din Programa școlară pentru clasa a III-a, *Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară*, aprobată prin OMEN nr. 5003/2014.

- a) Scrieți două exemple de activități de învățare, în vederea realizării competenței specifice date. 4 puncte
b) Prezentați o secvență de abordare în manieră integrată, în cadrul unei lecții de limba și literatura română, la clasa a III-a, prin valorificarea unuia dintre exemplele de activități de învățare scrise la subpunctul a.

6 puncte

C. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

Mutassa be 1–2 oldalban az interdisziplináris megközelítés problematikáját a matematika és környezetismeret órákon előkészítő osztályban, figyelembe véve a következő szempontokat:

- a) magyarázza el, miért szükséges az interdisziplináris megközelítés alkalmazása a matematika és környezetismeret tanulásában előkészítő osztályban;
- b) egy előkészítő osztályos matematika és környezetismeret órán alkalmazott interdisziplináris tevékenység bemutatása;
- c) az írott szöveg helyessége és koherenciája;
- d) az elemzés illeszkedik a megadott terjedelmi korlátok közé.